

Justis- og beredskapsdepartementet

Deres ref:
17/5125 ES TSA/KBÅ/mk

Vår ref:
201716475-22

Dato:
08.12.2017

KRIMINALOMSORGS DIREKTORATETS SVAR PÅ HØRING OM FORSLAG OM ENDRING I STRAFFELOVENS REGLER OM FORVARING

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) viser til høringsbrev 8. september 2017 med frist for tilsvarende 1. desember 2017. Vi viser videre til at vi har fått utsatt svarfristen til 8. desember 2017. KDI har videredistribuert høringsnotatet til underliggende enheter. Høringsuttalelsene ligger vedlagt, og omtales bare i begrenset grad av KDI. Samtlige enheter slutter seg til departementets forslag.

KDIs merknader er knyttet opp mot de enkelte lovbestemmelsene, men i den rekkefølgen og med de overskriftene som er angitt i høringsnotatet.

1 Bør grunnvilkåret for prøveløslatelse fra forvaring endres?

1.1 Forslaget til endring av straffeloven § 44 første ledd

I straffeloven 2005 foreslås følgende endring i § 44 første ledd første andre punktum:

«Den domfelte kan løslates på prøve før utløpet av forvaringstiden dersom det anses sikkerhetsmessig forsvarlig. Det skal særlig legges vekt på domfeltes atferd under straffegjennomføringen og om det er grunn til å tro at domfelte vil begå nye lovbrudd.»

KDI støtter i hovedsak lovforslaget, men har noen merknader.

1.2 KDIs merknader

1.2.1 Generelt

Forslaget hever terskelen for prøveløslatelse av forvaringsdømte. Det materielle kravet som foreslås av departementet, faller langt på vei sammen med kravet «utilrådelig» etter strgfjfl. § 42 om prøveløslatelse fra ubetinget fengselsstraff. Etter KDIs mening er lovendringen riktig, og vi støtter oss til alle de grunner som er oppgitt av Riksadvokaten og departementet i høringsnotatet. KDI ønsker likevel å legge til noen merknader som kan være med på å forklare inntrykket om at «[k]riminalomsorgen (ved spørsmålet om prøveløslatelse fra fengselsstraff etter 2/3 tid) i større

grad enn domstolene (ved spørsmålet om prøveløslatelse fra forvaring ved utløpet av minstetiden) ser «bakover» og vektlegger straffehistorikken.

Kriminalomsorgen skal etter forvaringsforskriften § 15 bare samtykke til prøveløslatelse når kriminalomsorgen på selvstendig grunnlag anser slik løslatelse som «sikkerhetsmessig forsvarlig». Domstolene skal derimot etter strl. § 44 innvilge prøveløslatelse når det ikke lenger foreligger «en nærliggende fare for at han på nytt vil begå en alvorlig forbrytelse» som nevnt i strl. § 40, jf. Rt-2014-951, avsnitt 10. Kriminalomsorgen og domstolene vurderer altså spørsmålet om prøveløslatelse ut ifra ulike materielle vilkår.

Videre er det kriminalomsorgens syn at terskelen for prøveløslatelse fra forvaring gjennom rettspraksis er satt for lavt. Både formelt og reelt er det i dag en høyere terskel for å bli prøveløslatt fra tidsbestemt fengselsstraff enn fra forvaringsstraff, uten at dette kan begrunnes ut ifra de to straffereaksjonenes forskjellige bestanddeler og virkninger for den domfelte. Det synes for det første å ha utviklet seg en praksis hvor domstolene i normaltillfeller setter forvaringens tidsramme lik den alternative fengselsstraffen (Rt. 2013 s. 963, avsnitt 26). For det andre synes det å ha utviklet seg en praksis hvor domstolene fastsetter forvaringsstraffens minstetid med utgangspunkt i et anslag over når prøveløslatelse etter en fengselsstraff ville kunne skjedd, dvs. ved 2/3 tid av alternativ fengselsstraff (Rt. 2002 s. 889, Rt. 2002 s. 1667, Rt. 2003 s. 312, Rt. 2004 s. 541, Rt. 2006 s. 309 og Rt. 2007 s. 183).

Rettsutviklingen har altså langt på vei ført forvaringsstraffen og fengselsstraffen nærmere hverandre, uten at det har skjedd noen harmonisering i prøveløslatelsesreglene. Før forvaringsstraffens tidsramme forlenges, kan det i dag også sies for forvaringsstraffens vedkommende at konsekvensen av at prøveløslatelse nektes ikke er at den utmålte straffen blir endret, men at den dømte skal slippe å gjennomføre hele straffen (sml. HR-2016-910-A, avsnitt 35).

Der tidsrammen forlenges, vil den forvaringsdømte imidlertid kunne bli sittende lenger i forvaring enn vedkommende ville gjort ved alternativ fengselsstraff. Konsekvensen av at prøveløslatelse nektes, er med andre ord ikke lenger at den forvaringsdømte må gjennomføre hele straffen, men at forvaringsdømte må utholde ytterligere frihetsberøvelse på grunn av farlighet. Så lenge terskelen for forlengelse av forvaringsdommens tidsramme forblir høy (sml. Rt. 2012 s. 1134), kan KDI derfor ikke se noen særlige store betenkeligheter med at terskelen for prøveløslatelse lempes som foreslått av departementet.

KDI støtter også departementets valg av ordlyden «sikkerhetsmessig forsvarlig». Hensynet til sikkerheten er også det styrende hensynet når kriminalomsorgen skal beslutte andre progresjonstiltak overfor forvaringsdømte. Dermed opprettes også en form for balanse i «progresjonsstigen» ved at overgangen fra fengsel til full frihet vil kunne skje på en måte som er sikkerhetsmessig forsvarlig, jf. strgf. § 2 fjerde ledd. At forvaringsdømte prøveløslates direkte fra fengsel med høyt sikkerhetsnivå, er etter KDIs mening meget uheldig for samfunnsikkerheten.

1.2.2 Hvilke hensyn bør vektlegges i den brede vurderingen av prøveløslatelse?

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på om det er andre hensyn enn de som nevnes i høringsnotatet som bør vektlegges i den brede vurderingen av prøveløslatelse, og om disse hensynene eventuelt bør komme til uttrykk i loven.

Ordlyden departementet foreslår («sikkerhetsmessig forsvarlig») svarer langt på vei til vurderingstemaet etter strgjfl. § 42 femte ledd («utilrådelig»). Departementet bør likevel ta inn i ordlyden at det dreier seg om en «totalvurdering», slik lovgiver har gjort i strgjfl. § 42. Det vil understreke at det *ikke* dreier seg om en vurdering av kumulative vilkår, men om en totalvurdering av flere ulike momenter.

Etter KDIs mening vil en opplisting av momenter gi liten veiledning ved den konkrete sikkerhetsvurderingen. Hvilke momenter som kan være relevante og hvilken vekt de ulike momentene har, vil variere fra sak til sak. Det bør eventuelt presiseres at ordlyden «totalvurdering» innebærer at en uttømmende oppregning av momenter verken er ønskelig eller tilfredsstillende i den sikkerhetsvurdering som skal foretas etter bestemmelsen, jf. pkt. 1.2.3 under.

1.2.3 Hvilken vekt bør risikoen for ny kriminalitet tillegges

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på hvilken vekt risikoen for ny kriminalitet bør vektlegges i den samlede vurderingen av om prøveløslatelse er sikkerhetsmessig forsvarlig, sammenholdt med for eksempel forhold som at den forvaringsdømte har tatt utdanning under forvaringsoppholdet, samt hvilke faktorer som særlig bør tas i betraktning ved vurderingen av hvorvidt det foreligger fare for at den forvaringsdømte ved en eventuell prøveløslatelse vil begå ny kriminalitet.

Etter KDIs mening må faren for ny kriminalitet være den helt avgjørende faktoren ved avgjørelsen av om forvaringsdømte kan prøveløslates eller ikke. Ordlyden bør derfor endres til at det «skal særlig legges vekt på faren for nye straffbare handlinger i prøvetiden, men også ses hen til domfeltes atferd under gjennomføringen». Det vil hindre eventuelle misforståelser om at prøveløslatelsen skal virke som et disiplinerende element under fengselsoppholdet. Vektlegging av atferd under straffegjennomføringen vil være på sin plass, så langt det sier noe om domfeltes evne eller vilje til å innordne seg etter gjeldende regler for straffegjennomføringen, hvilket igjen vil kunne være beskrivende for vedkommendes evne eller vilje til å innordne seg andre regler, herunder overholde vilkårene for en prøveløslatelse og avstå fra ny kriminalitet, jf. Kriminalomsorgen region nords uttalelse s. 3. Samtidig vil kriminalomsorgen være varsom med å tillegge god oppførsel for stor vekt. God oppførsel må alltid ses opp mot andre momenter i saken. At det «ses hen» til atferd er derfor mer passende enn at dette skal tillegges «særlig ... vekt».

Etter KDIs mening bør det ikke overlates helt til rettspraksis å utvikle den sikkerhetsvurdering som skal foretas ved spørsmålet om prøveløslatelse. Det kan derfor med fordel understrekes i *forarbeidene* at sikkerhetsvurderingen skal være tilsvarende den sikkerhetsvurdering som kriminalomsorgen foretar når kriminalomsorgen på selvstendig grunnlag vurderer å gi samtykke til prøveløslatelse fra forvaring, jf. *Alminnelige prinsipper for sikkerhetsvurdering i kriminalomsorgen* (tidligere retningslinjer pkt. 1.8):

«Vurdering av sikkerheten er et av de sentrale elementer i straffegjennomføringen, og vil være relevant i en lang rekke sammenhenger, slik som ved behandling av søknader om prøveløslatelse, [...]. I slike situasjoner følger det av straffegjennomføringsloven at kriminalomsorgen skal foreta en skjønnsmessig vurdering, og at tiltaket ikke skal gjennomføres dersom sikkerheten ikke vil være tilstrekkelig ivaretatt.

Det er ikke mulig å gi noen uttømmende liste over momenter det er relevant å ta i betraktning i den sikkerhetsmessige vurderingen. Hvilken vekt man skal tillegge de ulike

momentene vil variere fra sak til sak, og ut fra hvilke øvrige opplysninger man har i saken. De sikkerhetsmessige forhold skal alltid vurderes særlig nøye og basere seg på en bred helhetsvurdering av opplysningene i saken. For domfelte som er dømt for alvorlige kriminelle handlinger, må sikkerhetsvurderingene være særdeles grundige.

[...]

Det skal tas hensyn til de observasjoner som blir gjort av innsatte i det daglige miljøet i fengselet. Innsattes omgangskrets i fengselet og hvordan han generelt fungerer på jobb/skole og i fellesskapet, kan gi viktig informasjon til den sikkerhetsmessige vurderingen.

Det kan legges vekt på innsattes oppførsel i fengselet, og herunder hvilken utvikling han har hatt siden innsettelsen. Samtidig skal man være varsom med å tillegge en god oppførsel i fengselet for stor vekt. God oppførsel må alltid ses opp mot andre momenter i saken. Det understrekes at den sikkerhetsmessige vurderingen er dynamisk og kan utvikle seg over tid. Det er forholdene på tidspunktet for den aktuelle utgangen som er avgjørende, selv om domfeltes forhistorie også er sentral i vurderingen.»

Det kan innvendes til disse prinsippene at forvaringsdømte vanskelig vil kunne prøveløslates ved minstetid. Det vil i så fall være en feilaktig forståelse av kriminalomsorgens retningslinjer for sikkerhetsvurderingen som skal foretas. I kriminalomsorgens vurdering av om prøveløslatelse kan skje inngår alltid domfeltes atferd under straffegjennomføringen, herunder om innsatte har utvist særlig vilje og evne til å endre sin livsførsel, sml. KDI's retningslinjer pkt. 42.10, bokstav b. At den forvaringsdømte har tatt utdanning under forvaringsoppholdet, vil dermed inngå som ett av flere objektive holdepunkter i en totalvurdering av sikkerheten. Muligens vil et slikt beviskrav i seg selv fungere adferdsregulerende, jf. pkt. 1.2.4.

1.2.4 Betydningen av eventuelle mangler ved beslutningsgrunnlaget for risikovurderingen

Departementet ber om høringsinstansenes syn på hvilken betydning eventuelle mangler ved beslutningsgrunnlaget for risikovurderingen skal ha ved vurderingen av om prøveløslatelse skal anses sikkerhetsmessig forsvarlig. Å legge bevisbyrden på den forvaringsdømte på denne måten vil – etter KDI's mening – være rimelig når det er den forvaringsdømte selv som står nærmest til å innhente det aktuelle beviset (slik dette ofte er ved manglende fritakelse av behandlerens taushetsplikt). Det er ikke ukjent i norsk rettstradisjon at man på denne måten legger bevisbyrden på den parten som har latt være å skaffe seg bevis for et gitt faktum (sml. Jo Hov, Rettergang I, s. 269)

At forvaringsdømte i det hele tatt nekter innsyn i viktig dokumentasjon som vil kunne bekrefte eller avkrefte vilje og evne til å endre sin livsførsel, vil også være et moment i den sikkerhetsmessige vurderingen.

1.2.5 Beviskravet «grunn til å tro»

Det følger av departementets kommentarer til ny strl § 44 at uttrykket «grunn til å tro» innebærer at det ikke oppstilles et krav til sannsynlighetsovervekt, men at det må foreligge objektive holdepunkter for at domfelte kommer til å begå nye lovbrudd. KDI støtter dette beviskravet, og finner det hensiktsmessig, dvs. å ivareta samfunnets behov for sikkerhet mot ny alvorlig kriminalitet fra den forvaringsdømtes side.

Det bemerkes at det i strgjfl § 42 heter «grunn til å anta» mens det i forslaget heter «grunn til å tro». Det er trolig ikke tilsiktet noen realitetsforskjell, men det kan etter KDIs mening være hensiktsmessig å vise til rettspraksis for å fylle ut bestemmelsen. I Rt. 2014 s. 951 kunne ikke Høyesterett «...se bort fra at det fortsatt foreligger en fare for at A kan komme til å utøve alvorlig vold mot sin tidligere ektefelle». All den tid de sakkyndige hadde «nøyd seg med å konstatere risiko, uten å ville kvalifisere faregraden nærmere fordi A ikke har erkjent handlingen eller har villet snakke ut om sine følelser for den fornærmede» kom lagmannsretten og Høyesterett imidlertid fram til at det ikke lenger forelå noen «nærliggende fare». Etter KDIs mening må det i fremtiden være tilstrekkelig å konstatere risiko eller fare for ny kriminalitet for at prøveløslatelse skal kunne nektes.

Ordlyden «lovbrudd» i forslaget innebærer at det er ny kriminalitet generelt som skal vurderes, og ikke bare faren for ny alvorlig kriminalitet. Kriminalomsorgen region nord viser til at strgjfl. § 42 begrenser seg til å gjelde nye straffbare handlinger «i prøvetiden». Kriminalomsorgen region nord er derfor usikker på om denne forskjellen er tilsiktet, ettersom departementet ønsker å bringe reglene i samsvar med hverandre. For ikke å skape tvil om forståelsen av den foreslåtte nye regelen, og hvordan denne skal forstås sammenlignet med strgjfl § 42 femte ledd, kan det være hensiktsmessig at det i ny strl § 44 første ledd første punktum brukes samme ordlyd som i strgjfl § 42 femte ledd.

2 Vurderingen av forholdet til Grunnloven § 97

KDI er udelte enig i departementets vurdering av om at tilbakevirkningsforbudet ikke vil være til hinder for den aktuelle endringen. Hvorvidt forvaringsdømte vil få medhold i sitt krav om prøveløslatelse, vil som tidligere bero på en konkret og skjønnsmessig vurdering av om det fortsatt foreligger fare for gjentakelse for et alvorlig straffbart forhold. Endringen stiller seg i samme stilling som bortfallet av 12-årsregelen etter fengselsloven 1958 § 35, jf. Rt. 2011 s. 347.

3 Gjeninnsettelse ved brudd på fastsatte vilkår

3.1 Spørsmål om behovet for endring av straffeloven § 46

Dersom domfelte i prøvetiden alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte vilkår, kan vedkommende gjeninnsettes, jf. straffeloven § 46 første ledd bokstav a. Riksadvokaten påpeker at det av lovteksten ikke fremgår om gjeninnsettelse eksempelvis fordrer en nærliggende gjentakelsesfare. Etter Riksadvokatens syn bør dette tydeliggjøres, og alvorlige og gjentatte vilkårsbrudd bør som den klare hovedregel tillegges betydelig vekt i den konkrete vurderingen av om domfelte skal gjeninnsettes. Departementet ber om synspunkter på om det er behov for en slik tydeliggjøring av loven.

3.2 KDIs merknader

Etter Høyesteretts dom HR-2016-1457-A, avsnitt 24 til 27 synes dette spørsmålet å være avklart. Det var anført av forsvarer at det i tillegg til vurderingen av om bruddet er «alvorlig» skulle foretas en selvstendig vurdering av gjentakelsesfaren når det tas stilling til om vilkårsbruddet skal medføre gjeninnsettelse. Høyesterett var ikke enig i dette. Det må etter gjeldende rett ikke foretas en ny og selvstendig vurdering av dette ved gjeninnsettelse. Kravet om alvorlig vilkårsbrudd vil være oppfylt hvis det foreligger brudd på et vilkår som har vært sentralt for å ivareta samfunnsvernet (avsnitt 27). Til dette kan det bemerkes at hovedformålet med særvilkår ved prøveløslatelse er å redusere risikoen for nye lovbrudd, slik at det har formodningen for seg at de fastsatte vilkårene vil være sentrale for å ivareta samfunnsvernet. KDI kan etter dette ikke se at det lenger er noe behov for en tydeliggjøring av loven.

4 Fastsettelse av frist for prøveløslatelse

4.1 Forslag til endring av straffeloven § 44 andre ledd

I straffeloven 2005 foreslås følgende endring i § 44 andre ledd:

«Når den domfelte eller kriminalomsorgen begjærer løslatelse på prøve, fremmer påtalemyndigheten saken for tingretten, som avgjør den ved dom. Dersom tingretten avsier dom på prøveløslatelse, fastsettes en frist for iverksettelse av prøveløslatelsen. Fristen kan forlenges av kriminalomsorgen når særlige grunner taler for det. Fristen kan om nødvendig forlenges flere ganger. Når påtalemyndigheten samtykker i prøveløslatelse, kan slik løslatelse besluttes av kriminalomsorgen innen den frist kriminalomsorgen fastsetter. § 44 andre ledd tredje og fjerde punktum gjelder tilsvarende.»

KDI støtter forslaget om at det overlates til kriminalomsorgen å fastsette fristen for løslatelse, men innenfor en absolutt frist satt av domstolen, jf. pkt. 4.2.

4.2 KDIs merknader

Dersom domstolen kommer til at prøveløslatelse skal gis, fastsetter retten en frist for prøveløslatelsen. Fristen vil bli fastsatt ut fra de opplysninger som er kjent på det tidspunkt dom avsies, herunder for eksempel den tid man antar trengs for å kunne etablere et forsvarlig boligtilbud for den innsatte. Mangel på et forsvarlig boligtilbud på grunn av domfeltes manglende samarbeidsvilje vil – i seg selv – være et moment som trekker i retning av at prøveløslatelse ikke er å regne for sikkerhetsmessig forsvarlig.

KDI støtter ikke lovforslagets om at kriminalomsorgen i lov gis anledning til å forlenge løslatelsesfristen. En slik ordning harmonerer dårlig med kravet om domstolsprøving av frihetsberøvelsens etter Grunnloven § 94 og EMK 5 (4). KDI støtter seg derfor i stedet på Riksadvokatens syn om at det vil være mer hensiktsmessig å overlate fastsettelsen av fristen til kriminalomsorgen, men slik at en absolutt frist for løslatelse settes tilstrekkelig langt frem i tid av domstolen. I praksis vil innsatte da ikke bli løslatt før det er etablert et opplegg rundt ham som kriminalomsorgen kan godta av hensyn til samfunnsvernet. En indirekte konsekvens av dette kan være at innsatte motiveres til samarbeid.

Der kriminalomsorgen likevel ikke lykkes i å etablere et forsvarlig opplegg på grunn av domfeltes manglende samarbeidsvilje, må det være adgang til å ta saken tilbake til retten, jf. Kriminalomsorgen region nord's uttalelse.

5 Adgangen til å fastsette felles forvaringsstraff

5.1 Forslag til endring av straffeloven § 40 femte ledd

I straffeloven 2005 foreslås følgende endring i § 40 femte ledd:

«Begår den forvaringsdømte ny kriminalitet i prøvetiden, og tiltale blir reist innen 6 måneder etter utløpet av prøvetiden, kan retten avsi en samlet dom for begge handlingene (felles forvaringsstraff) med en ny tidsramme, jf. straffeloven § 43.»

KDI støtter lovforslaget, men har enkelte merknader.

5.2 KDIs merknader

Begår den domfelte en straffbar handling i prøvetiden for en fullbyrdingsutsettelse (betinget fengsel), en samfunnsstraff, en ungdomsstraff eller under en prøveløslatelse fra en ubetinget

fengselsstraff, kan retten avsi «samlet dom for begge handlingene» eller «særskilt dom for den nye handlingen», jf. hhv. strl. §§ 39 tredje ledd, 52 tredje ledd (jf. strgjfl. § 44) og 52c tredje ledd som alle regulerer brudd på grunnvilkåret om å avstå fra straffbare handlinger i prøvetiden eller gjennomføringstiden. Retten står i slike tilfeller helt fritt til å velge den reaksjonen som finnes mest hensiktsmessig, jf. Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) kap. 30.1 (Til § 39).

Om dom på forvaring gis for de nye straffbare forholdene, gjelder en annen regel. Etter strl. § 42 faller tidligere tidsbestemte straffereaksjoner bort ved idømmelse av forvaring, men likevel ikke i større grad enn at retten kan legge vekt på den del av straffereaksjonen som ikke var fullbyrdet ved fastsettelsen av tidsrammen og minstetiden, jf. Rt. 2012 s. 1114. Samme prinsipp bør gjelde ved idømmelse av forvaring for nye straffbare forhold der vedkommende allerede utholder en forvaringsstraff. En kunne derfor tenkt seg at strl. § 42 også ble gitt tilsvarende anvendelse ved idømmelse av ny forvaringsdom, slik at forslaget formål om å unngå et dobbeltsporet system på fullbyrdelsestiden ble ivaretatt. Hvilken retts teknisk løsning som velges, har neppe så stor betydning, men slik KDI forstår forslaget vil det utmåles én ny forvaringsstraff (dvs. én ny minstetid der denne er utholdt og én ny tidsramme). Tidligere forvaringsstraff «konsumeres», men ikke i større omfang enn at det skal legges vekt på den delen av den tidligere forvaringsstraffen som ikke var fullbyrdet (sml. Rt. 2012 s. 1114, avsnitt 35).

Forslagets ordlyd «(felles forvaringsstraff) med en ny tidsramme, jf. straffeloven § 43» ser ut til å ha fått en noe uheldig utforming. Antitetisk kan bestemmelsen forstås slik at retten er avskåret fra å utmåle ny minstetid. Det er neppe meningen. Retten bør også ha rettslig adgang til å utmåle ny minstetid i den felles forvaringsdommen når dette anses hensiktsmessig. Heller ikke strl. § 46 ser i sin ordlyd ut til å åpne for fastsettelse av ny minstetid.

Det følger av strl. § 46 tredje ledd at retten i saker etter av strl. § 46 første ledd bokstav b kan avsi «samlet dom for begge handlingene». Bestemmelsen gjelder etter sin ordlyd bare «prøveløslatte» som begår en ny straffbar handling «i prøvetiden». Som Rt. 2012 s. 1114 illustrerer vil straffbare forhold kunne begås i forvaringsanstalt både før og etter minstetid eller prøveløslatelse. Endringen i straffeloven § 40 femte ledd er derfor på sin plass, men reservasjon «prøvetiden» bør endres til «forvaringstiden».

6 Varigheten av prøveløslatelser fra forvaring

6.1 Forslaget til endring av straffeloven § 44 første ledd

I straffeloven 2005 foreslås følgende endring i § 44 første ledd femte punktum:

«Prøvetiden skal være fra 1 til 5 år. Dersom særlige grunner taler for det, kan prøvetiden likevel forlenges slik at prøvetiden totalt blir inntil 10 år. Prøvetiden kan i alle tilfelle forlenges i samme utstrekning som det er hjemmel for å forlenge forvaringstiden, jf. § 43.»

KDI støtter lovforslaget og dets begrunnelse uten videre merknader.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger til grunn at forslagene vil håndteres innenfor gjeldende budsjettammer. Fra 2005 til 1. november 2017 har det vært 136 saker om prøveløslatelse for innsatte ved Ila fengsel og forvaringsanstalt, jf. deres høringsuttalelse. Av disse har tingretten vært uenig med anstalten i 27 saker av sakene, dvs. 20 prosent av sakene. Om det legges til grunn at 29 av de 144 personene (20 prosent) som er blitt løslatt siden innføringen av forvaringen, ikke ville blitt løslatt med de nye reglene, ville det påløpt kriminalomsorgen en årlig merkostnad á 2 personer, noe som krever en årlig budsjettøkning på 4–5 millioner kroner.

Med hilsen

Marianne Vollan
direktør

Jan-Erik Sandlie
assisterende direktør